

	<b>Water</b>	
39*	Bestemmingsplan "Kom Prinsenbeek" – Breda Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State 6 februari 2008, nr. 200606492/1 Bestemmingsplan. Onthouden goedkeuring. Waterhuishou- ding. Waterparagraaf. Rechtszekerheidsbeginsel. Goedkeuring bestemmingsplan. Waterberging. [Awb art. 3:2 en 10:27; WRO art. 28 lid 2] Noot Jong	p. 316
	<b>Elders verschenen</b>	p. 323
	<b>Cumulatief chronologisch register</b>	p. 330

## Milieueffectrapportage en de Rondweg in Hedel

Selma van Velsen<sup>1</sup>

### Inleiding

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State deed op 30 januari 2008 een interessante uitspraak, waarin aspecten met betrekking tot milieueffectrapportage (m.e.r.) systematisch worden behandeld.<sup>2</sup> Deze uitspraak is onder «JM» 2008/32 opgenomen. Aan de orde is het bestemmingsplan 'Rondweg Hedel' (N831) dat ervoor moet zorgen dat de oude Rijksweg die door de kern Hedel loopt nu eindelijk eens omgelegd wordt. Er is voor gekozen om de rondweg ten noorden van de kern Hedel te laten lopen. Gedeputeerde staten van Gelderland hebben het bestemmingsplan op 22 augustus 2006 goedgekeurd. Hiertegen is door verschillende appellanten beroep ingesteld. Al in 2001 was een milieueffectrapport (MER) opgesteld en wel ten behoeve van de (later vernietigde concrete beleidsbeslissing in de) partiële herziening van het streekplan Gelderland 1996.<sup>3</sup> Dat MER 2001 was opgesteld teneinde een afweging te kunnen maken inzake de oplossing van de verkeersproblematiek in de kern Hedel ten gevolge van de voorziene afsluiting van de aansluiting Hedel-de Lucht op de A2. In het MER 2001 zijn, naast het nulalternatief, een nulplusalternatief, een meest milieuvriendelijk alternatief en een omleggingsalternatief met verscheidene varianten beschreven en vergeleken. De rondweg Hedel zoals in het onderhavige bestemmingsplan voorzien, is in het MER 2001 beschreven als een variant van het omleidingsalternatief, namelijk de variant die ter plaatse van het westelijk deel loopt over de Baronieweg en waarbij het oostelijke deel de spoorlijn Utrecht-'s-Hertogenbosch door middel van een tunnel kruist. In het kader van de bestemmingsplanvaststelling is voorts door DHV het rapport 'Omlegging N831 te Hedel, Aanvulling op het MER' (verder: de Oplegnotitie) opgesteld. Met betrekking tot de Oplegnotitie is toepassing gegeven aan artikel 7.16 van de Wet milieubeheer (Wm). In de Oplegnotitie zijn de gegevens uit het MER 2001 geactualiseerd en aangevuld. Het MER 2001 en de Oplegnotitie vormen samen het MER dat voor het onderhavige plan is opgesteld. Het goedkeuringsbesluit wordt

1. Selma van Velsen is onder meer werkzaam als jurist van de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.). Zij is co-auteur van het praktijkboek 'Bestemmingsplannen en procedures', Sdu Uitgevers, Den Haag, 2006 (ISBN 90-12-10832-2) dat onder hoofdredactie van H.J. de Vries is verschenen. Dit artikel schreef zij op persoonlijke titel.
2. ABRvS 30 januari 2008, zaaknr. 200607148/1, LJN BC3039.
3. ABRvS 3 november 2004, zaaknr. 200308644/1, LJN AR 5085.

door de Afdeling bestuursrechtspraak vernietigd op andere dan m.e.r.-gronden. Ik ga hieronder in op de overwegingen van de Afdeling bestuursrechtspraak met betrekking tot de Smb-richtlijn en de vraag aan welk besluit de m.e.r.-plicht is gekoppeld. Daarna besteed ik aandacht aan de verkorte procedure van artikel 7.16 Wm. Tot slot zeg ik iets over de beschouwing van alternatieven in het MER. Ik laat in dit artikel de verdere overwegingen over de inhoud van het MER en de verschillende (deel)onderzoeken voor de Rondweg Hedel buiten beschouwing.<sup>4</sup>

#### *Smb/plan-m.e.r.-plicht*

Allereerst wordt door de Afdeling bezien of een plicht bestond (bij het streekplan) een strategische milieubeoordeling (Smb) in de zin van Richtlijn 2001/42/EG (verder: de Smb-richtlijn) te maken. Deze Richtlijn is pas per 28 september 2006 in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd met de introductie van plan-m.e.r.<sup>5</sup> De Afdeling toetst rechtstreeks aan het overgangsrecht in de Smb-richtlijn, omdat ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan de Smb-richtlijn nog niet geïmplementeerd was in de Nederlandse regelgeving. Op grond van het in artikel 13, derde lid, van de Smb-richtlijn neergelegde overgangsrecht is de richtlijn van toepassing op plannen en programma's waarvoor de eerste formele voorbereidende handeling plaatsvindt na 21 juli 2004, dan wel plannen en programma's waarvoor de eerste formele voorbereidende handeling vóór deze datum plaatsvindt en die later dan vierentwintig maanden na dat tijdstip worden aangenomen of ingediend ten behoeve van wetgeving. Aangezien het voorontwerpbestemmingsplan op 24 juni 2004 ter visie ging en het plan op 9 februari 2006 is vastgesteld, bestond er voor het bestemmingsplan nog geen plicht tot het opstellen van een Smb. Overigens is wel opvallend dat de Afdeling, evenals in eerdere uitspraken (zoals een van 23 januari 2008, zaaknr. 200703983/1), de terinzagelegging van het voorontwerpbestemmingsplan als eerste formele voorbereidende handeling aanmerkt. Op grond van de WRO is de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan (artikel 23) de eerste formele handeling. Dit laatste wordt ook altijd de 'eerste tervisielegging' genoemd.<sup>6</sup> Voor zover appellanten betogen dat het bestemmingsplan is gebaseerd op het Streekplan Gelderland 2005 en dat voor het streekplan een milieubeoordeling als bedoeld in de Smb-richtlijn had moeten worden opgesteld, overweegt de Afdeling dat artikel 4a, eerste lid, van de WRO, noch enig andere wettelijke bepaling verplicht tot het vaststellen van een streekplan. Hoewel dit niet letterlijk wordt overwogen, moet dit mijns inziens worden afgeleid uit het feit dat artikel 4a, eerste lid, WRO een 'kan'-bepaling bevat.<sup>7</sup> Voorts doet zich, aldus de Afdeling, niet de situatie voor dat de plicht voortvloeit uit een andere bestuursrechtelijke regeling, bijvoorbeeld een hoger ruimtelijk plan.<sup>8</sup> Het Streekplan is daarom niet aan te merken als een plan of programma dat door wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen is voorgeschreven. Ingevolge artikel 3, gelezen in samenhang

4. Voor informatie over het MER en de adviezen van de Commissie voor de m.e.r. hierover zie [www.commissie-mer.nl](http://www.commissie-mer.nl) (projectnr. 1010).
5. Zie hiervoor uitgebreid S.M. van Velsen in 'Milieueffectrapportage bij ruimtelijke plannen: Quo Vadis? (deel 1)' in *BR* 2007, p. 927 e.v.
6. Na 1 juli 2005 (tijdstip van inwerkingtreding van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb) is het afhankelijk van de gemeentelijke inspraakverordening of een voorontwerp ter inzage gelegd moet worden en of daarop inspraak plaatsvindt. Op die datum verviel ook de verplichting om inspraak voor een voorontwerp bestemmingsplan te laten plaatsvinden. Veel gemeentelijke inspraakverordeningen bevatten nog wel gewoon de verplichting om voorafgaande aan de wettelijke inspraakprocedure van afd. 3.4 Awb, inspraak te houden.
7. Hierop wees Marcel Soppe ook al in paragraaf 7.6 van zijn proefschrift (M.A.A. Soppe, Milieueffectrapportage en ruimtelijke ordening. Een juridische beschouwing over het (dis)functioneren van het instrument milieueffectrapportage in de ruimtelijke ordening (diss.), Kluwer, Deventer 2005). Men kan zich natuurlijk wel afvragen of een (partiële) herziening of een uitwerking van een streekplan wel verplicht is. Dit is in deze uitspraak niet aan de orde gekomen.
8. Gedacht kan ook worden aan een verplichting die voortvloeit uit sectorale wetgeving als de Ontgrondingenwet.

met artikel 2, onder a, van de Smb-richtlijn, valt dit streekplan derhalve niet onder de werking van de Smb-richtlijn.

In de praktijk werd ervan uitgegaan dat ook al in de periode 21 juli 2004-28 september 2006 streekplannen door (mogelijke) rechtstreekse werking van de Smb-richtlijn smb-plichtig waren mits aan de overige criteria van de richtlijn werd voldaan. Deze uitspraak brengt daarin dus een belangrijke nuancering. Hetzelfde geldt voor andere ruimtelijke plannen die op grond van de uitleg van de Afdeling van artikel 4a WRO ook niet wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven moeten worden geacht: bestemmingsplannen voor binnen de bebouwde kom (immers artikel 10 WRO bevat alleen een verplichting voor bestemmingsplannen voor gebieden buiten de bebouwde kom) en (inter)gemeentelijke structuurplannen.<sup>9</sup>

Wat betekent dit voor de situatie van na 28 september 2006? Nu de Nederlandse wetgever limitatief in kolom 3 van onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. 1994 plannen heeft opgesomd ten aanzien waarvan het bestuursorgaan moet nagaan of de in kolom 1 genoemde activiteit in het in kolom 3 genoemde plan wordt aangewezen of overwogen, is de relevantie van de overweging van de Afdeling voor de praktijk voor die categorie beperkt. Indien de plannen in die kolom staan en de plannen zijn kaderstellend voor een of meerdere in kolom 4 opgenomen m.e.r.(beoordelings-)plichtige besluiten, is het plan daarmee plan-m.e.r.-plichtig. Ook streekplannen staan – evenals pkb's, alle bestemmingsplannen en (regionale) structuurplannen – in deze kolom of ze nou 'wettelijk of bestuursrechtelijk zijn voorgeschreven' of niet. Anders is het voor de categorie plannen die plan-m.e.r.-plichtig zijn vanwege het feit dat het plan wettelijk of bestuursrechtelijk is voorgeschreven én er een passende beoordeling nodig is vanwege mogelijke significante gevolgen voor gebieden zoals aangewezen op grond van artikel 10a Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbw 1998). Deze laatste plan-m.e.r.-plicht vloeit rechtstreeks voort uit de wet en houdt geen verband met de activiteiten, drempelwaarden en besluiten in het Besluit m.e.r. 1994. Op grond van de uitspraak inzake de rondweg te Hedel moet het er dus voor worden gehouden dat die plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is, die niet op grond van een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling verplicht moeten worden vastgesteld, niet plan-m.e.r.-plichtig zijn.<sup>10</sup> Voor de vraag of een passende beoordeling nodig is voor een plan, is een andere recente uitspraak inzake het regionaal structuurplan KAN van ABRvS 21 december 2007 relevant. Deze wordt elders in deze JM geannoteerd door Pieters.<sup>11</sup>

Het is wel de vraag hoe hiermee onder de nieuwe Wro – die waarschijnlijk op 1 juli 2008 in werking treedt – moet worden omgegaan. Immers die wet kent de verplichting voor Rijk, provincie en gemeente om een structuurvisie vast te stellen voor de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid, terwijl een discretionaire bevoegdheid bestaat voor aspecten van het ruimtelijk beleid. Het is wel ook nog de vraag wanneer en hoe het Besluit m.e.r. 1994 zal worden aangepast aan de nieuwe Wro. Hiervoor is nog een Invoeringsbesluit Wro nodig. Dit Invoeringsbesluit is nodig om alle algemene maatregelen van bestuur die verwijzen naar de WRO, aan te passen. Ten tijde vna het schrijven van dit artikel was er nog geen duidelijkheid over wanneer deze er (in ontwerp) komt. Door middel van het overgangsrecht bij de Invoeringswet Wro (thans in behandeling bij de Eerste Kamer, kst. 30938) moet het er mijns inziens voorlopig voor worden gehouden dat alle structuurvisies in de plaats treden van PKB's, streekplannen en structuurplannen.<sup>12</sup> Het lijkt er dus op dat alle structuurvisies, ook die niet 'wettelijk of bestuursrechtelijk zijn voorgeschreven', onder de plan-m.e.r.-plicht vallen voor zover deze kaderstellend zijn. Voor plannen die vanwege de combi-

9. Anders lijkt het weer voor regionale structuurplannen die indien er sprake is van een regionaal openbaar lichaam, op grond van artikel 36c, eerste lid, WRO vastgesteld moeten worden. Aanwijzingen op grond van bijvoorbeeld artikel 37 WRO zijn weer discretionaire bevoegdheden.
10. Iets anders is overigens wel dat op grond van artikel 19j Nb-wet 1998 goedkeuring nodig is van een dergelijk plan. Zie hiervoor ook de annotatie van Selma van Velsen onder ABRvS 28 maart 2007, «JM» 2007/ 92.
11. ABRvS 21 december 2007, zaaknr. 200701901/1, zoals in deze JM geannoteerd door Pieters («JM» 2008/31).
12. Het overgangsrecht in de Invoeringswet Wro gaat uit van een eerbiedigende werking (Kst. 30938).

natie met passende beoordeling plan-m.e.r.-plichtig kunnen zijn, geldt dan in beginsel nog steeds het hiervoor opgemerkte.

#### *Eerste ruimtelijke besluit*

Met betrekking tot de rondweg Hedel is een Smb/plan-m.e.r.-plicht dus niet aan de orde. De Afdeling buigt zich ook over de vraag of het onderhavige bestemmingsplan het plan is dat als eerste ruimtelijke plan in de aanleg van de rondweg Hedel voorziet. Volgens appellanten had in het kader van het streekplan een MER – dit zouden we nu besluit-MER noemen – moeten worden opgesteld. Ook deze toets vindt plaats aan de wetgeving zoals deze tot 28 september 2006 gold. Mogelijk dat hierover thans anders zou moeten worden geoordeeld nu de terminologie in het Besluit m.e.r. 1994 anders is.<sup>13</sup>

Het eerder in het Streekplan Gelderland 1996 met een concrete beleidsbeslissing (cbb) vastgestelde tracé voor het oostelijke deel van de omlegging van de N831, heeft de Afdeling met de uitspraak van 3 november 2004 vernietigd. Volgens vaste jurisprudentie brengt dit met zich mee dat het Streekplan niet het eerste ruimtelijke besluit kan zijn dat (in de huidige terminologie besluit-) m.e.r.-plichtig is.<sup>14</sup> De rechtsgevolgen van de vernietiging van de in de partiële herziening neergelegde cbb brengen mee dat deze partiële herziening van het streekplan reeds daarom niet kan worden aangemerkt als eerste ruimtelijke plan dat voorziet in de rondweg. De vaststelling van het bestemmingsplan moet derhalve, volgens de Afdeling, worden beschouwd als het besluit dat als eerste in de aanleg van de rondweg Hedel voorziet. Dit bestemmingsplan is derhalve terecht aangemerkt als het eerste ruimtelijke plan dat in de activiteit, waarvoor het opstellen van een MER verplicht is, voorziet.

#### *Verkorte m.e.r.-procedure*

Aan de verkorte m.e.r.-procedure van artikel 7.16 Wm wordt in de Rondweg Hedel-zaak uitgebreid aandacht besteed. Dit artikel geeft aan dat als wordt beschikt over een MER waarin de activiteit waarop het plan betrekking heeft reeds is beschreven, en dat MER voorts is opgesteld overeenkomstig de voor een MER geldende procedurele en inhoudelijke eisen van de Wm, bij de voorbereiding van het MER dat dient te worden opgesteld in het kader van het eerste ruimtelijk plan dat de m.e.r.-plichtige activiteit mogelijk maakt, desgewenst in beginsel toepassing kan worden gegeven aan de verkorte m.e.r.-procedure van artikel 7.16 van de Wm. Dit artikel houdt – vrij vertaald – in dat de zogenoemde ‘richtlijnenfase’ kan worden overslagen. De m.e.r.-procedure vangt dan aan met de terinzagelegging van het bestaande MER.<sup>15</sup>

De Afdeling overweegt samengevat ten aanzien van de vraag of artikel 7:16 Wm gebruikt kan worden:

- het feit dat (achteraf gezien door de vernietiging van de cbb) eerder een vrijwillig m.e.r. is doorlopen maakt niet, dat artikel 7.16 bij het eerste “verplichte” m.e.r. niet gebruikt zou mogen worden;
- het feit dat de Afdeling in de uitspraak van 3 november 2004 over de partiële herziening geen onherroepelijk oordeel heeft gegeven over de procedure die het MER 2001 heeft doorlopen of de inhoud van het MER 2001, staat niet in de weg aan de toepassing van de verkorte m.e.r.-procedure;
- er hoeft niet te worden gevreesd voor een beperking van beroepsmogelijkheden omdat het oorspronkelijke MER 2001 aan de orde kan worden gesteld in het kader van het besluit ter voorbereiding waarvan toepassing is gegeven aan artikel 7.16 van de Wm. Dit brengt concreet mee dat de

13. Zie ook het tweede deel van het artikel van S.M. van Velsen in ‘Milieueffectrapportage bij ruimtelijke plannen: Quo Vadis’ (deel 2), *BR* 2007, p. 1011 e.v. voor argumenten waarom deze toets onder de nieuwe gewijzigde tekst van het Besluit m.e.r. 1994 waarin niet langer van “eerste ruimtelijke plan” wordt gesproken anders zou kunnen uitpakken.

14. Zie voor de eerste uitspraak hierover ABRvS 10 maart 1998, *BR* 1998, p. 929.

15. Zie voor toepassing van artikel 7.16 Wm ook de jurisprudentie inzake ‘Bangert en Oosterpolder’ (ABRvS 25 augustus 2004, «JM» 2004/109, m. nt. Pieters en *BR* 2005, p. 297, m.nt. Nijmeijer).

procedurele en inhoudelijke bezwaren van appellanten met betrekking tot het MER 2001 in het kader van de onderhavige bestemmingsplanprocedure ten volle aan de orde kunnen komen en zullen worden beoordeeld;

– ook het argument dat appellanten ten onrechte niet in een vroeg stadium reële mogelijkheden tot inspraak in de milieubesluitvormingsprocedures zijn geboden voordat het m.e.r.-plichtige besluit wordt genomen, zoals artikel 6, vierde lid, van de m.e.r.-richtlijn vereist, mag niet baten. In artikel 6, vierde lid, van de m.e.r.-richtlijn staat dat het betrokken publiek in een vroeg stadium reële mogelijkheden tot inspraak in de milieubesluitvormingsprocedures dient te krijgen. Het betrokken publiek heeft daartoe het recht, wanneer alle opties open zijn, opmerkingen en meningen kenbaar te maken aan de bevoegde instantie(s) voordat het besluit over de vergunningaanvraag wordt genomen. De Afdeling geeft aan dat bij de toepassing van artikel 7.16 van de Wm bepalend is dat wordt beschikt over een MER waarin de activiteit waarop het plan betrekking heeft reeds is beschreven, welk MER voorts moet voldoen aan de voor het opstellen van een MER geldende eisen met betrekking tot onder meer de totstandkoming daarvan. Tot de eisen die worden gesteld aan de totstandkoming van een MER behoren onder meer artikel 7.12 tot en met 7.15 van de Wm. Deze wetsartikelen strekken ertoe te verzekeren dat betrokkenen in een vroeg stadium reële mogelijkheden tot inspraak krijgen, voordat het besluit over de m.e.r.-plichtige activiteit wordt genomen. In het onderhavige geval wordt bij de toepassing van artikel 7.16 van de Wm verwezen naar het MER 2001, waarin de aanleg van de rondweg Hedel is onderzocht. Niet aannemelijk is gemaakt dat dit MER 2001 niet volgens de in de Wm neergelegde procedurevoorschriften van artikel 7.12 tot en met 7.15 van de Wm tot stand is gekomen. Daaruit volgt naar het oordeel van de Afdeling dat wat betreft de onderzochte m.e.r.-plichtige activiteit aan betrokkenen in een vroeg stadium, waarin alle opties open waren, reële mogelijkheden tot inspraak zijn geboden;

– het MER 2001 wijkt niet op essentiële punten af van de doelstellingen van het bestemmingsplan. De Afdeling stelt vast dat in het MER 2001, de Oplegnotitie en het bestemmingsplan dezelfde probleem- en doelstellingen van de voorgenomen activiteit worden genoemd;

– artikel 7:16 Wm stelt niet de eis dat de verkorte m.e.r.-procedure slechts mag worden toegepast indien het oorspronkelijk MER en de aanvulling daarop op hetzelfde besluitniveau zijn voorbereid en opgesteld. Dit laat echter onverlet dat het oorspronkelijk MER dient te voldoen aan de eisen die op het niveau van het m.e.r.-plichtige besluit aan het MER worden gesteld. De Afdeling overweegt dat, gelet op het detailniveau en de mate van concreetheid van het MER 2001, op grond van dat MER 2001 afwegingen kunnen plaatsvinden die passen bij een gedetailleerd, concreet besluit ten aanzien van de m.e.r.-plichtige activiteit, zoals door artikel 7.10, vijfde lid, van de Wm wordt vereist;

– ook in de omstandigheid dat de initiatiefnemer van het MER 2001 een andere is dan de initiatiefnemer van de Oplegnotitie en het plan, wordt geen aanleiding gezien voor het oordeel dat artikel 7.16 van de Wm niet kan worden toegepast.

Met andere woorden: in deze situatie mag de verkorte procedure als bedoeld in artikel 7.16 van de Wm worden doorlopen. Een heldere, systematische uitspraak, dunkt mij die in de praktijk eventuele twijfels kan wegnemen.

#### *Alternatieven in het MER*

Inwoners van Hedel betogen dat in het MER ten onrechte niet alle redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven zijn gezien. Zij wijzen daarbij op een meer noordelijke variant van het oostelijk deel van de rondweg. Deze variant is noch in het MER 2001 noch in de Oplegnotitie onderzocht. De argumentatie die hiervoor in het MER 2001 is gegeven: de kosten voor een dergelijk tracé zijn hoger, er vindt meer doorsnijding van het kavelpatroon plaats en het tracé is uit een oogpunt van verkeersveiligheid niet wenselijk. Omdat de gevolgen van het door appellanten benoemde alternatief niet of nauwelijks verschillen van de gevolgen van het in het MER onderzochte en in het plan neergelegde alternatief, is dit alternatief in het MER 2001 en de Oplegnotitie buiten beschouwing gelaten. Dit wordt door de Afdeling bestuursrechtspraak niet onjuist geoordeeld. Hierbij wordt het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. over het MER 2001 waarin is geoordeeld dat de essentiële informatie in het MER 2001 aanwezig is om het milieu een volwaardige plaats te

geven in de besluitvorming, betrokken. Ook het feit dat in het toetsingsadvies over de Oplegnotitie staat dat de in de Oplegnotitie neergelegde aanvulling samen met het oorspronkelijke MER 2001 in voldoende mate voorziet in actuele informatie en dat het detailniveau in voldoende informatie aansluit bij het te nemen besluit over het bestemmingsplan, speelt een rol. De Commissie m.e.r. heeft het ontbreken van een beschrijving van het door appellanten genoemde alternatief ook niet als een leemte in kennis en informatie beschouwd. Ten aanzien van een ander alternatief (de 'Kampenvariant') komt de afdeling tot de conclusie dat op het bevoegd gezag niet de verplichting rust om om in het kader van de keuze voor een alternatief alle met verschillende varianten gemoeide kosten te inventariseren en inzichtelijk te maken. Een MER dient ertoe de milieueffecten van een activiteit in kaart te brengen. Kostenaspecten van de activiteit vallen hierbuiten. De Afdeling overweegt dat in het kader van de keuze voor een alternatief door het gemeentebestuur gewicht moet worden toegekend aan de verschillende met de alternatieven gemoeide belangen, waaronder het kostenaspect. Anders dan appellanten betogen, brengt de omstandigheid dat geen volledig inzicht wordt gegeven in alle met de alternatieven gemoeide kosten, echter niet reeds mee dat het kostenaspect op onjuiste wijze in de afweging met betrekking tot de keuze voor een bepaald alternatief is betrokken. In het MER 2001, waarin een globale kostenraming van de verschillende alternatieven is opgenomen, staat dat alternatieven die de aanleg van een geheel nieuw westelijk deel van de rondweg inhouden, aanmerkelijk duurder zijn dan alternatieven die uitgaan van de herinrichting van een reeds bestaande weg. Daargelaten de exacte juistheid van de in het MER 2001 genoemde bedragen, ziet de Afdeling in hetgeen appellanten hebben aangevoerd geen aanleiding voor het oordeel dat verweerder zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de aanleg van een geheel nieuwe weg meer kosten meebrengt dan de herinrichting van een reeds bestaande weg.

Ook hier een helder antwoord op de vraag welke alternatieven redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, zoals door artikel 7.10 Wm wordt geëist. Wat wel opvalt is dat het hier om een globale, en niet verifieerbare, kostenraming ging.<sup>16</sup>

#### *Slotopmerkingen*

Tot slot nog een opmerking over de in casu en in de praktijk veelvuldig gebruikte actualisering van en aanvulling(en) op het MER. Mits maar duidelijk wordt gecommuniceerd naar belanghebbenden en ten tijde van het nemen van het besluit alle (actuele en volledige) informatie op het juiste detailniveau beschikbaar is<sup>17</sup>, kan dat. Eventueel ook zonder dat hiervoor de m.e.r.-procedure wordt doorlopen en de Commissie m.e.r. om (aanvullend) advies wordt gevraagd. Zie hierover bijvoorbeeld een andere recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 19 december 2007.<sup>18</sup>

16. Vergelijk ABRvS 21 juli 2004, zaaknr. 200305714/1, LJN AQ3643. Ook hier ging het om een globale kostenraming, maar die werd later uitgewerkt en daarmee bevestigd.

17. Denk aan de 'Leeuwarden-Zuid'-jurisprudentie, «JM» 2005/35 en «JM» 2005/102 beide geannoteerd door Pieters.

18. ABRvS van 19 december 2007, zaaknr. 200603203/1, LJN BC0561.